

Antonio Tabucchi

Yolculuklar ve
Öteki Yolculuklar

2. BASKI

Çeviri: SEMİN SAYIT

♥ can
deneme

ANTONIO TABUCCHI
YOLCULUKLAR VE
ÖTEKİ YOLCULUKLAR

Viaggi e altri viaggi, Antonio Tabucchi

© 2010, Antonio Tabucchi

© 2016, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2016

2. basım: Haziran 2016, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Editör: Nühket Polat

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3200-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750732003

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ANTONIO TABUCCHI

YOLCULUKLAR VE
ÖTEKİ YOLCULUKLAR

DENEME

İtalyanca aslından çeviren

Semin Sayıt

Antonio Tabucchi'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Damasceno Monteiro'nun Kayıp Başı, 1998

Hint Gece Müziği, 2000

Ufuk Çizgisi, 2000

Gittikçe Geç Olmakta, 2002

Fernando Pessoa'nın Son Üç Günü, 2005

Pereira İddia Ediyor, 2005

Düşler Düşü, 2006

Önemi Olmayan Küçük Yanlış Anlamalar, 2006

Tristano Ölürken, 2006

Requiem, 2007

Zaman Hızla Yaşlanıyor, 2011

Isabel İçin: Bir Mandala, 2015

Tersyüz Oyunu, 2016

ANTONIO TABUCCHI 1943'te İtalya'nın Pisa kentinde doğdu. Romanları, öyküleri, denemeleri ve oyunları ile Avrupa edebiyatının seçkin yazarları arasında yer aldı. Fernando Pessoa'nın yapıtlarının İtalyanca basımlarının editörlüğünü de üstlendi. Kitapları kırktan fazla dile çevrildi. Bazı romanları beyazperdeye ve sahneye uyarlandı. Tabucchi, İtalya'da "Pen Kulübü", "Campiello" ve Viareggio-Répacı", Fransa'da "Prix Méditerranée", Yunanistan'da "Aristeion", Almanya'da Leibniz Akademisi'nce verilen "Nossack", Avusturya'da "Avrupa Edebiyatı için Avusturya Devlet Ödülü", İspanya'da "Hidalgo" ve Asturias Prensi'nce verilen basın özgürlük ödülü "Francisco Cerecedo" gibi saygın ödüllere değer görüldü. Avrupa'nın önde gelen gazeteleri ve kültür dergilerine yazılar yazdı. Uluslararası Yazarlar Parlamentosu'nun kurucuları arasındadır. 2012'de Lizbon'da öldü.

SEMİN SAYIT 1935'te İstanbul'da doğdu. 1962'den beri İtalya'da yaşıyor. Uzun süre Roma'daki Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nde (FAO) çalıştı. 1995'ten bu yana İtalyanca ve İngilizceden çeviriler yapıyor. İtalyan edebiyatının Türkiye'de tanınmasına katkıları nedeniyle 2003 yılında İtalyan cumhurbaşkanı tarafından Commendatore unvanına layık görüldü ve İtalyan Dayanışma Yıldızı nişanı aldı. Giuseppe Tomasi di Lampedusa, Italo Calvino, Primo Levi, Leonardo Sciascia, Antonio Tabucchi, Alessandro Baricco, Genevieve Vaughan ve P.L. Travers'den çeviriler yaptı.

www.seminsayit.com

İçindekiler

Not	15
Singapur'da Lucca'nın Amcası Paolo di Paolo'yla Söyleşi ...	17
I. YOLA ÇIKIŞ	25
Atlas	27
II. AMAÇLI YOLCULUKLAR	31
Floransa Treni.....	33
Pisa. Leopardi'nin Yeniden Doğduğu Yer	35
Paris. Delacroix Kendi Evinde	38
Jardin des Plantes.....	41
Sète. Deniz Mezarlığı.....	45
Mougins. Picasso'nun Sevdiği Provence.....	48
Madrid ve Çevresi. Goya'nın Ötesinde Prado	51
El Escorial.....	54
Rüzgâra Bakmak İçin Bask Diyarında.....	57
Barcelona. Diamante Meydanı	60
Küçük Kozmopolit Şehir Solothurn	63
Karpas Dağları'nın Arasında <i>Spoon River</i>	66
Girit Adası'nda On Yıl	69
Girit. Bir Otel, Bir Köy	72
Baharlı Otlar ve Tepeler Arasında	75

Büyük Kanyon ve Sistina Şapeli	78
Kahire. Bir Nobel Ödülü, Bir Kahve	81
Kyoto. Hattatlar Şehri	84
New York-Rhinebeck Treni	87
Washington, Einstein'da Bir Mola	90
Meksika. <i>Chile</i> 'yle Yolculuk	92
Robinson'lar	95
Brezilya. Congonhas do Campo	100
Ouro Preto	103
Bir Film Uğruna Kanada'da	106
Cenova	109
III. HİNDİSTAN'DA	113
Hindistan Hakkında Düşünceler	115
Bombay: Hindistan'ın Kapısı	119
Elephanta	122
Bombay. Tac Mahal	124
Goa. Rahip Faria	126
Mahabalipuram'a Doğru	129
<i>L'inde. Que Sais-Je?</i>	133
IV. AVUSTRALYA DEFTERİ	139
V. AH, PORTEKİZ!	161
Bir Kitabımdaki Lizbon	163
Lizbon. Rua da Saudade	168
Pessoa'yla Kafede	171
Fronteira Sarayı	174
Alentejo. Alter do Chão	177
Horta Rıhtımı Boyunca. Faial, Azor Adaları	180
Benim Azor Adalarım	183
Eça de Queirós'un Kusursuz Dağları	186

VI. KİŞİLER ARACILIĞIYLA.....	191
Moğolistan Tarafından.....	193
Drummond' u Özlemek	196
Arzu Kentleri	199
Sophia'yla Yunanistan' da.....	201
Dünyayı Dolaşan Devingen Bir Sahne	210
Gregor von Rezzori' nin Hayali Coğrafyası	217
Borges'le Buenos Aires Sokaklarında	221
Omlet ve Hiç.....	224
Stendhal Sendromu	227
Karşıt Sendrom	231
Kuvars Ev' de	233
Amazon Düşü.....	236
Pişmanlıklarımızın Yeryüzü Cenneti	238
Yersizyurtsuz	245

Yolculuklarımda da benimle olan Zé için

Not

Çok farklı nedenlerden doğan, hep birer yolculuğu anlatan ama sonradan kitaplaşması hiç düşünülmemeyen bu yazılar, tıpkı dalgalı bir adalar denizinde başıboş, kimliksiz, farklı bayraklar altında toplanmış apayrı mekânlar gibi bilinçsizce sürüklenip duruyordu. Bunları toplamak, tek bir şamandıra, bir kayık, bir kano yapmaya benziyordu; karinasının çatlaklarını kalafatlamak, kapıldıkları dağınık akıntılardan çekip çıkarak tek bir yöne döndürmek; kısacası bir yolculuk kitabı yazmak demektir.

İnsanlar bir araya gelince nasıl kalabalık oluşturuyorsa bu filonun doğası da her ne kadar yapay olsa da yine de yoğundur. Kaptan köprüsüne bakmak da ilginç: bazen yapayalnız bir gemicide kendimi görür gibi oluyorum, bazen Maria José bana eşlik ediyor, bazen de yolcuların arasına karışmayıp onları karadan dürbünle izliyorum.

Ama sonuçta çok dolaştığımı kabul ediyorum; çok yer gezdim ve çok yerde bulundum. Bunu büyük bir ayrıcalık olarak düşünüyorum çünkü bütün bir yaşam boyu ayaklarını aynı yere basmak tehlikeli bir yanlış anlamaya yol açabilir; sanki orası bizimmiş, dünyada her şey gibi ödünç olarak verilmiş değil de bize aitmiş sanırız. Konstantinos Kavafis bunu "İthaka" adlı olağanüstü şiirinde şöyle söylemiştir: Yolculuk, anlamını sadece kendinde, yolculuk oluşunda bulur. Eğer gerçek anlamını kavrayabilirsek bu büyük bir derstir: Tıpkı temel duyusu yaşamak olan varoluşumuz gibidir.

Bu notlarımı yeniden okurken, sanki bugüne kadar yaptığım yolculukların mozaik taşlarına bakar gibiyim. Kimi beni keyiflendiriyor, kimi içimi özlemle dolduruyor, kimi de pişmanlık uyandırıyor. Çoğu, tatlı anılar barındırıyor: Hepsi güzel yolculuklardı (belleğimde de öyle yaşamayı sürdürüyorlar). Ama belki de en olağanüstü olanlar aralarında yok. Onlar hiç yapmadığım, hiç yapamayacağım yolculuklar. Yazılmayacaklar ya da geceleri kapalı gözkapaklarımın arkasında kendi gizli harfleriyle yazılmış, saklı kalacaklar. Sonra uyku bastıracak ve demir alınarak yola çıkılacak.

A.T.

I

Yola ıkış

ATLAS

Ergenlik çağında edebiyatı keşfetmem (ve büyük hayranlık duymam) “büyülü” bir kitap sayesinde oldu; *Define Adası* romanını hâlâ büyüdü sayarım. Yayınevinin adı Giunti-Marzocco’ydu ve çocuklar için güzel bir kitap dizisi basmıştı. O roman beni harika okyanuslara taşımıştı; rüzgârı, defineyi aramaya çıkmış geminin yelkenlerini şişirmekle kalmaz, özellikle imgelemimin kanatlarını da üflerdi. Hayal gücümle ama gerçek kavramları yadsımadan, başka bir “büyülü” kitap olan atlasımda o adayı arardım. Bu, Agostini’nin atlasıydı.

O güne kadar bildiğim tek coğrafi tanımlama İtalya haritası olan çizmeydi. Ama artık durum değişmiş, bütün dünya gözlerimin önüne serilmişti. Atlasın birinci sayfasında, bir portakal gibi ikiye bölünmüş yerküre vardı, sonraki sayfalarda da değişik kıtalar gösterilmişti. Önce Avrupa gelirdi; çünkü Avrupalılara göre dünya Avrupa’yla başlar. Zaten o atlas kültürel antropolojiyi onaylamış, yani görecelik fikrini kabul etmiş olamazdı. En çok hayran olduğum şey, sağdaki sayfada bir kıta resmi, soldaki sayfada da o kıtayı “temsil eden” bir dizi fotoğraf bulunmasıydı. Avrupa için aklımda kalanlar şunlardı: Colosseum, Eiffel Kulesi, Kopenhag’daki *Küçük Deniz Kızı*, Londra Köprüsü. Afrika içinse Piramitlerin, Kilimanjaro’

nun, Fas'ta bir caminin, Mali'de kilden yapılmış bir şehrin fotoğrafları vardı. Asya'yı Singapur Limanı, Tokyo'da bir pagoda ve Semerkant'tan bir görüntü betimlemekteydi. Okyanusya'yla ilgili anımsadıklarım ise Sidney Limanı'na ve burun deliklerine kemik sokulmuş bir adama ait resimlerdi. Dünya buydu. Benim yeryüzü hakkındaki ilk düşüncem de bu kadardı. Bu fikrim şaşmaz ve kesindi çünkü bir yanda dünyanın soyut coğrafi resmi, öbür yanda da fotoğrafları yani "içeriği" vardı. O atlası hâlâ saklarım ve geçenlerde yeniden baktım. Ne tuhaf: Demiryollarının zamanı geçmiş bir tren tarifesi gibi artık kullanılmaz olmuş; onu rehber diye yanıma alsam bir şehre gitme niyetiyle bindiğim tren beni başka bir yere götürür.

Neden o atlası saklıyorum? Kesinlikle bir eskiye dönme özleminden değil. Benim gibi, bir edebî metni filoloji bakımından güçlendirmek için araçlar önermenin dışında kimseye bir şey öğretmek istemeyen biri için o atlas kıymetli bir öğretici araçtır. Onu, bir zamanlar benim düşündüğüm gibi, dünyanın sadece çok iyi tanıdıkları bir yer olmadığını anlamaları, betimlenmesinin göreceli olduğunun, haritaların renklerinin değiştiğinin, kırmızı renkli bir ülkenin beyaza dönüşebileceğinin, sarı bir ülkenin yeşile boyandığının, büyük bir tanesinin küçüldüğünün, sınırların yer değiştirdiğinin, hudutların durağan olmadıklarının farkına varmaları için torunlarıma bırakacağım. Nehirlerin akışı, dağların yüksekliği ve kıyıların çizgileri değişmez ama şimdi bir ülkeye aitken daha sonra başka birinin malı olabilirler. Değişmeyecek tek "sınırlar" insan bedenine ait olanlardır ve saldırıya uğradıkları zaman duyulan acıdır.

"Hiçbir şey değişmedi. / Sadece nehirlerin akışı, / ormanların çizgisi, kıyı boyları, çöllere ve buzullar. / Bu gö-

rünümler arasında ürkek ruh başıboş dolaşır, / gözden kaybolur, geri döner, yaklaşır, uzaklaşır, / kendine yabancı, yakalanamaz, / şimdi kesin, şimdi kendi varlığından kuşku-
lu, / bedeni var, var, var, varken / sığınacak yer bulamaz.”

Wisława Szymborska'nın “Tortury” [İşkence] adlı şiirinin son dizeleri.

İlk dizeler şöyledir:

“Hiçbir şey değişmedi. / Beden acı duyuyor, / yemeli, soluk almalı ve uyumalı, / derisi çok ince ve hemen yarılanıyor – kan, / yedek dişleri ve tırnakları var. / İşkencede bütün bunlar göz önünde tutulur.”

Yolculuklar ve Öteki Yolculuklar, Antonio Tabucchi'nin yaşamı boyunca ayak bastığı farklı coğrafyaları bizlerle paylaştığı, içimizdeki seyahatçıyı uyandıran büyüleyici bir yolculuk kitabı. "Bütün bir yaşam boyu ayaklarını aynı yere basmak tehlikeli bir yanlış anlamaya yol açabilir; sanki orası bizimmiş, dünyada her şey gibi ödünç olarak verilmiş değil de bize aitmiş sanırız," diyen yazarın kişisel haritasını izleyerek onunla birlikte İtalya, Fransa, Portekiz, İspanya, Yunanistan, Kyoto, Kahire, Avustralya, Kanada, Hindistan gibi farklı yerlere, kıtalara seyahat ederiz.

Tabucchi'nin kişisel haritasında, bir yandan "sıradan turlar"da es geçilebilen sokaklar, meydanlar, müzeler, lokantalar imlenmiştir. Diğer yandansa bu harita, o coğrafyaların kendisine duyumsattıkları, düşündürdüklerini ve oralarda fillzenmiş sanatı, edebiyatı, kültürü ve tarihi, yazarın tüm bunlara ilişkin sorgulamalarını da barındırır. Bunların da ötesinde Tabucchi, ruhumuzun temas ettiği mekânlarla olan ilişkilerimize yeniden bakmamıza olanak sunar.

Bir yer hiçbir zaman yalnız "orası" değildir: Orası biraz da biziz. Nasıl olduğunu bilmeden onu hep içimizde taşırdık ve günün birinde, bir rastlantı sonucu, oraya vardık. Doğru mu yoksa yanlış bir gün müydü, bu ne o yerin ne de bizim suçumuzdu. Bu, o günü gözlerimizle nasıl gördüğümüze, ruhumuzla nasıl içselleştirdiğimize, mutlu ya da üzgün, genç ya da yaşlı, sağlıklı ya da karın ağrısı çeker halde olmamıza bağlıdır. Oraya vardığımız anda kim olduğumuza da bağlıdır.

